

Nota informativă
la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 130/2012 privind regimul
armelor și al munițiilor cu destinație civilă

Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă a fost elaborat de Ministerul Afacerilor Interne, cu participarea membrilor Grupului de lucru interdepartamental constituit prin *Decizia Comisiei naționale pentru monitorizarea circulației armelor de calibru mic și armament ușor nr. 1 din 3 august 2018*, precum și cu consultarea experților internaționali ai OSCE.

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Considerând experiența acumulată de mai bine de 6 ani de la intrarea în vigoare a *Legii nr. 130/2012 Cu privire la regimul armelor și munițiilor cu destinație civilă*, s-au reliefat mai multe aspecte problematice ce impune intervenția legislativă. Acest proiect urmărește perfecționarea actului normativ prin sporirea eficacității practice la aplicare. Printre altele, modificările vor face posibilă aducerea activităților din domeniul circulației armelor civile și a muniției aferente într-o stare mai organizată, controlată strict și transparentă.

Amendamentele propuse, cuprind un spectru larg al domeniului armelor (*nu doar armele de foc și muniție*). Abordări similare sunt adoptate și de alte state, spre exemplu Austria (*Waffengesetz 1996*), iar unele state separă armele de foc și muniția de alte tipuri de arme, cum ar fi Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (*Legea privind armele de foc din 1968, Legea privind prevenirea crimelor 1953*). Ambele abordări par întemeiate în mod egal, cu excepția cazurilor când tipurile de arme sunt combinate într-o lege generală, și persistă posibilitatea unor efecte juridice nedorite, acesta fiind cazul *Legii nr. 130/2012*, cum ar fi spre exemplu necesitatea aparentă de a ascuți cuțitele, acțiune ce poate fi făcută doar de un armurier licențiat, în sensul prezentei legi. Având în vedere că armele din categoria "D" din anexa 1 nu sunt supuse înregistrării la organul de poliție, este necesar să se precizeze că reparația, întreținerea și alte operațiuni prevăzute de lege nu pot fi efectuate în conformitate cu prevederile art. 55 ale *Legii nr. 130/2012*, decât de armurierii autorizați pentru acest lucru și tip de activitate. În această categorie sunt incluse electroșocurile, pistoalele de semnalizare, pistoalele de montare și elementele considerate astăzi "arme albe" și "arme de foc".

Subsecvent este primordial de reglementat procesul de aplicare a marcajului de trasabilitate pe armele de foc importate sau exportate, precum și pe suprafața celor introduse sau scoase definitiv de pe teritoriul Republicii Moldova, pentru identificarea și urmărirea acestora potrivit Directivei Comisiei Uniunii Europene nr. 2019/68 de stabilire a specificațiilor tehnice pentru marcajul armelor de foc și al componentelor lor esențiale în temeiul Directivei nr. 91/477/CEE a Consiliului privind controlul achiziționării și deținerii de arme, dat fiind faptul că deja a fost achiziționat utilajul necesar pentru aplicarea marcajului de trasabilitate, iar cu suportul Centrului de informare pentru controlul armelor de calibru mic și al armamentelor ușoare (SEESAC) din Europa de Sud-Est și de Est a fost instruit personalul din cadrul Poliției care va gestiona acest proces. Finalitățile urmărite prin reglementarea procesului menționat constă prioritar în crearea cadrului juridic necesar pentru aplicarea marcajului de trasabilitate în cazul transferurilor de arme de foc conform cerințelor stabilite

și instituirea unei evidențe și controlului riguros asupra procesului de urmărire internațională a armelor care au marcaj de trasabilitate, precum și reglementarea unor aspecte relevante pentru supravegherea eficientă a armelor din circuitul civil și sporirea climatului de siguranță în comunitate.

Realizarea acestui obiectiv va contribui la căutarea internațională a armelor pierdute, sustrase sau implicate în comiterea infracțiunilor, sporirea siguranței publice, minimizarea impactului armelor și eradicarea proliferării ilegale a acestora, precum și evitarea unor eventuale incidente și infracțiuni. Totodată, va facilita schimbul de informații și cooperarea de anchetă între entitățile responsabile de asigurarea respectării legii în ceea ce privește circulația autohtonă (locală) și internațională a armelor de foc ilegale, precum și a armelor de foc legale care au fost implicate în comiterea unei infracțiuni.

Astfel, pentru motivele expuse, precum și alte constatări în procesul de analiză a legislației, problematica constatată în practică, se impune revizuirea în ansamblu a cadrului normativ.

Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

La elaborarea proiectului a fost solicitată asistența Organizației pentru Securitatea și Cooperare în Europa (OSCE), Departamentului de Asistență al Centrului de Prevenire a Conflictelor/Forumul pentru Cooperare în domeniul Securității (CPC/FSC), precum și în procesul de evaluare a amendamentelor propuse în domeniul controlului armelor de foc și muniției, în special în oferirea informație privind concordanța legii naționale cu un șir de instrumente internaționale privind controlul armelor de foc și muniției (exemplu, Directiva Uniunii Europene privind Armele de Foc¹, Protocolul Națiunilor Unite privind Armele de foc², și în consecință, Legea model al Biroului ONU pentru Droguri și Criminalitate, Instrumentul Internațional al Națiunilor Unite privind Urmărirea³ și Ghidul relevant al OSCE privind cele mai bune practici⁴).

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul principal al acestui proiect constă în perfecționarea actului normativ prin sporirea eficacității practice la aplicare și înlăturarea lacunelor identificate.

La abordarea subiectului definițiilor legislative, există o nevoie urgentă de a modifica și completa articolul 2 "Noțiuni generale".

Un prim aspect se referă la discrepanța parametrilor tehnici ai *armelor albe* prevăzuți la *Noțiunile principale* (art. 2 al Legii nr. 130/2012), *cuțitele sunt „arme albe” dacă au lama peste 95 mm sau grosimea lamei peste 2,6 mm*. În funcție de acești parametri, sunt clasificate

¹ Directiva Consiliului din 18 iunie 1991 privind controlul achiziției și posesiei armelor (91/477/EEC). Consiliul European. Bruxelles

Directiva 2008/51/EC a Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2008.

Directiva 2017/853/EC a Parlamentului European și al Consiliului din 17 mai 2017.

² Protocolul împotriva fabricării și traficului ilegale de arme de foc, piese și componente ale acestora precum și de muniții, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate. Adunarea Generală a Națiunilor Unite (2001a), adoptat la 31 mai 2001.

³ Instrumentul Internațional care permite statelor să identifice și să urmărească în mod rapid și mod fiabil armele de calibru mic și armament ușor ilicite, adoptat de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 8 decembrie 2005.

⁴ Ghidul OSCE a celor mai bune practici privind armele de calibru mic și armament ușor, OSCE, Vienna, începând cu 2003.

inadecvat ca „*arme albe*” cuțitele de bucătărie, lanțetele chirurgicale, bricegele de construcție, al căror port (*prin urmare și transportare*) în Republica Moldova este interzis.

Afectate de aceste situații sunt persoanele fizice care procură și transportă obiecte de tipul prevăzut, deoarece devin „*contraveniente*”, fiindcă Legea nr. 130/2012 la art. 5, alin. (6) interzice portul armelor albe, cu excepția cuțitelor de vânătoare ce pot fi purtate numai pe terenurile destinate vânatului pentru care este autorizat. Ca urmare, pot fi supuse rigorilor legii persoane care achiziționează cuțite banale (spre exemplu de bucătărie/măcelărie), aflate curent în comerț/uz domestic/profesional. În plus, acești parametri prevăzuți în Legea nr. 130/2012 nu sunt conformi GOST SM GOST R 51500: 2005 „*Cuțite și pumnale de vânătoare. Condiții tehnice generale*”. Conform acestuia, armele albe includ cuțite cu lama mai mare de 90 mm, care prezintă diverse caracteristici suplimentare, cum sunt: garda de mână, modul de fixare a lamei în mâner, mâner anti-alunecare, duritatea lamei mai mare de 42 HRC. Categoria include pumnalele cu lamă ascuțită cu două tăișuri pe întreaga sa lungime. Deși în GOST există noțiunea „arme de aruncare”, la art. 2 din Legea nr. 130/2012, arbaetele și arcurile au fost eronat catalogate ca „Arme albe”, fiind necesară revizuirea prevederii.

Art. 5 alin.(7) lit. h) va reglementa interzicerea, până la acreditarea laboratorului de încercări independent și competent, a importului armelor letale și neletale supuse autorizării, precum și al munițiilor care nu dispun de marcaj al stațiunilor de încercări ale țărilor membre ale Comisiei Internaționale Permanente pentru încercarea armelor și a munițiilor (CIP) sau ale Institutului American de arme sportive și producători de muniții (SAAMI), recunoscute în Republica Moldova, sau de certificate de conformitate emise în țările cu care Republica Moldova a semnat acord de recunoaștere reciprocă a rezultatelor certificării sau ale încercărilor. A fost introdus Institutul American de arme sportive și producători de muniții (SAAMI), în scopul oferii posibilității armurierilor licențiați, a importului armelor cu standardele CIP sau SAAMI, care sunt două organizații principale de standardizare a munițiilor, astfel decizia nu este limitată numai la CIP (*14 țări membre*), dar și a standardelor SAAMI. Standardele acestor două organizații oferă verificarea activităților instalațiilor de testare a armelor de foc și, în special, pentru a garanta existența în fiecare țară membră testarea uniformă și eficientă a armelor de foc și a muniției, pentru a livra arme și muniții de calitate, ce au trecut testele de siguranță, până la acreditarea laboratorului de încercări independent în Republica Moldova, care va decide asupra standardelor proprii.

De asemenea, în pofida existenței noțiunii "arme de aruncare" în articolul 2 din Legea nr. 130/2012, arbaetele și arcurile au fost catalogate ca "Arme albe", ceea ce este inacceptabil și urmează a fi revizuit.

În continuare, expresiile ”portul armei”, ”transportarea armei” se regăsesc în textul Legii nr. 130/2012 de peste 50 de ori. În același timp, nu există o distincție clară între *portul* și *transportarea* armelor, care este una absolut necesară, deoarece ambele concepte poartă semnificație și conținut diferit. În timp ce prezența unei arme într-o stare de pregătire pentru utilizare imediată poate fi caracterizată ca "port", transportul unei arme este o acțiune calitativ diferită. Astfel de concretizări vor contribui, în primul rând, la evitarea confuziei în aplicarea prevederilor prezentei legi privind circulația armelor, a căror tip și destinație nu implică portul/purtarea lor. De exemplu, în cazul transportului de arme lungi cu țevi ghintuite, arme

sportive sau arme de colecție, proprietarii conform art. 15 alin. (3) ale Legii nr. 130/2012 sunt obligați să obțină permisiunea de a le transporta, însă această acțiune poate fi calificată de asemenea ca și "port de arme", așa cum este definită în Hotărârea Plenului Curții Supreme al Republicii Moldova nr. 31 din 09.11.1998 *"Cu privire la practica juridică în cauzele penale despre purtarea, păstrarea, transmiterea, fabricarea, comercializarea ilegală, sustragerea armelor de foc, a munițiilor sau a substanțelor explozive, păstrarea neglijentă a armelor de foc și a munițiilor"*, conform căreia se explică sensul unor termeni sau expresii: *"purtare (port) ilegală a armelor de foc, a armelor albe, a munițiilor sau a substanțelor explozive se consideră în cazul în care lipsește permisul organului autorizat cu dreptul de a elibera un astfel de permis, se consideră portul acestora asupra sa (la corp) în haine, sacoșe, valize și în alte locuri care ar asigura păstrarea"*. Invocarea acestei hotărâri nu este întâmplătoare, deoarece este unica modalitate de interpretare normativă a faptelor în domeniu, ori prevederi legale în acest sens Legea nr. 130/2012 nu le conține, practicienii fiind în situația de a recurge la instrumente juridice improprie acestui domeniu. În realitate, aceasta ar însemna că transportarea legală a armelor în portbagajul unei mașini personale, având un permis de transportare, acțiunea poate fi considerată drept o încălcare a regimului de circulație a armelor și munițiilor cu destinație civilă deoarece se califică ca și "port de arme", deoarece destinația pentru care sunt menite, în conformitate cu Legea nr. 130/2012, nu stabilește altfel. La acest subiect, din raportul experților internaționali privind concordanța amendamentelor propuse cu principalele instrumente internaționale, s-a evidențiat că: *"Articolul 2. Portul și transportul. Autoritățile naționale ar beneficia dacă ar oferi o claritate a noțiunilor de port și transport în vigoare la momentul actual. În multe state există o diferență între o persoană care "deține asupra sa" o armă de foc și muniție aferentă, ceea ce înseamnă pur și simplu controlul asupra armei, (însă arma este în stare descărcată) și care deține asupra sa "o armă încărcată". Descărcat deseori înseamnă că o armă de foc ce nu are cartuș în camera sau în alte încărcătoare interne (clip). Acolo unde încărcătorul (clipul) este detașabil, atunci încărcătorul trebuie să fie detașat din arma de foc pentru ca arma să fie considerată descărcată (chiar dacă încărcătorul este gol). Și invers, noțiunea de încărcat deseori înseamnă că arma de foc are un cartuș în cameră. Prevederile penale ulterioare pot detalia încălcările asociate cu posesia armei de foc în stare încărcată sau descărcată, după caz. Orice prevedere privind portul armei de foc de asemenea ar clarifica dacă armă trebuia să fie descărcată sau nu. Spre exemplu, transportul unei arme de foc trebuie să fie în formă descărcată, ceea ce înseamnă că arma de foc nu are cartuș în cameră și orice alt încărcător detașabil (clip) a fost înlăturat."*

În situație analogică se află și replicile armelor de foc de agrement "Strikeball", așa numite "Airsoft", adică replicile carabinelor, pistoalelor și automatelor, care după modificarea Legii nr. 130/2012 (a se vedea Legea nr. 251/2017), de fapt, au fost echivalate cu arme din categoria "C" din Anexa nr. 1 la Legea nr. 130/2012. Deși, au o oarecare asemănare exterioară cu armele de foc, replicile nu pot fi comparate cu armele de foc, chiar și cu armele pneumatice, nici după construcție, nici după destinație și nici după puterea sau efectul dăunător. În ceea ce privește arma pneumatică și obiecte structurale asemănătoare cu aceasta, normele de capacitate existente în actuala lege, de fapt, efectiv obligă înregistrarea jucăriilor pentru copii

la organele de poliție. Caracteristica de separare a unei jucării pentru copii de un proiectil sportiv pentru jocurile de "Strikeball" este o valoare a energiei la gura țevii de 0,5 J pe teritoriul Uniunii Europene, și nici într-un caz valoarea pragului pentru echivalarea replicii "Airsoft" cu o armă. După consultări îndelungate cu experți, precum și efectuarea unei analize profunde a experienței străine în ceea ce privește valorile energiei la gura țevii acceptate în UE, SUA, Canada, pentru a evita ambiguitatea în interpretarea prevederilor Legii nr. 130/2012 în viitor, se propune introducerea definiției replicilor de arme de tip "Airsoft" în articolul 2.

Trebuie menționat faptul că standardele pentru armele pneumatice și munițiile aferente reprezintă o adaptare a standardelor GOST care operează pe teritoriul Federației Ruse. Un exemplu elocvent este GOST-ul – "SM GOST R 51612: 2001", valabil în prezent, "Arme pneumatice. Condiții tehnice generale și metode de încercări", o versiune a GOST-ului Federației Ruse 51612-2000 adoptată în Republica Moldova conform deciziei Moldova-Standard nr. 1042-ST din 17.12.2001 cu aplicare din 02.20.2002. Astfel, conform acestui GOST, o armă pneumatică este considerată un obiect capabil să dezvolte energie de la 3J și mai mult. Un dispozitiv cu o energie la gura țevii de la 0,5 J la 3 J, sunt obiecte doar constructiv similare cu o armă, și nu o armă. Astfel, există o contradicție a standardului adoptat pe teritoriul Republicii Moldova cu prevederile Legii nr. 130/2012. Cu alte cuvinte, dispozitivele cu o energie la gura țevii de la 0,5 J la 3 J în conformitate cu standardul dat nu sunt considerate arme de foc și, prin urmare, nu cad sub prevederile de reglementare ale Legii nr. 130/2012. Concluzia experților internaționali este aceeași: „*Articolul 2 și Anexa 1 (Categoriile). Arme de agrement – airsoft/strikeball și paintball. Amendamentele propuse încearcă să abordeze un domeniu dificil și în proces de dezvoltare actual în multe state. Amendamentele propuse caută să stabilească un nivel minim și maxim al energiei la gura țevii pentru armele airsoft și paintball, astfel încât să îmbunătățească controlul statului și să reducă riscul daunelor provocate cetățenilor și bunurilor. Suplimentar, propunerile abordează o cerință a statului de a exercita controlul asupra aranjamentelor pentru desfășurarea acestor activități, din cauza preocupărilor privind motivul. Cele din urmă sunt în afara scopului acestor amendamente, din cauză că ține de stat să soluționeze această întrebare, în consultație cu organele reprezentative ale sportului și societatea civilă în general. Statul apoi ar putea modifica articolul 5, paragraful 7 după cum preferă. Cât privește limitele energiei la gura țevii, multe state au desfășurat teste de mortalitate pentru a stabili limitele daunelor posibile a fi cauzate. Marea Britanie a desfășurat teste cu arme airsoft și proiectilele acestora. Acestea au folosit bile de 6 mm și 8 mm (diametre obișnuite pentru bile airsoft), din masă plastică. Rezultatele testelor au indicat că leziuni serioase (penetrarea pielii și daune cauzate vederii și vaselor sangvine la suprafață) pot fi cauzate de trageri singulare trase cu o energie la gura țevii de 2.9 - 3 Jouli sau mai mare, și de trageri succesive în același loc cu o energie de 1.5 Jouli sau mai mare. Respectiv, Marea Britanie a modificat legea națională pentru a controla armele airsoft, astfel încât armele ce pot trage focuri succesive nu trebuie să depășească energia la gura țevii de 1.3 Jouli, și armele ce pot face trageri singulare la apăsarea pedicii de armă nu trebuie să depășească energia la gura țevii de 2.5 Jouli. Suplimentar, proiectilul trebuie să fie din masă plastică în formă de sferă,*

ce nu depășește diametrul de 8 mm. Limitele energiei permit o marjă mai mică de rezultatele testelor. Dacă o armă airsoft depășește aceste limite, aceasta este fie interzisă (dacă poate face trageri succesive) fie devine obiectul obligativității unui permis armă (în Marea Britanie se numește certificat pentru armă de foc) dacă face trageri singulare. În Marea Britanie, energia limită obișnuită la care se instituie control asupra proiectilului lansat este de 1 Joule la gura țevii. Rezultă că intențiile Republicii Moldova de a stabili un control asupra replicilor de arme airsoft cu anumite valori ai energiei la gura țevii sunt raționale și reflectă situația din alte jurisdicții. Pragurile stabilite de Republica Federală Germană reprezintă o referință bună. Propunerile fac referință la alte comparații utile din alte jurisdicții. Pragul de sus propus pentru energia la gura țevii este 4 Jouli. Din păcate, nu există o valoare comună a pragului de sus în alte jurisdicții. În Europa situația variază de la pragul limită de sus al energiei la gura țevii de 1 Joule până la lipsa în general al pragului de sus. În timp ce Marea Britanie a stabilit un prag limită de maxim 2.5 Jouli a energiei la gura țevii, după care este cerut un permis de arme, limita de sus de 4 Jouli este rezonabilă, în special în relație cu paintball. Propunerile de document oferă o explicație rațională valabilă pentru ca această limită să fie stabilită în Republica Moldova. Proiectilele paintball sunt mai mari decât proiectilele airsoft, de obicei de cel puțin 11 mm, și o greutate considerabil mai mare. Spre exemplu, bilele airsoft sunt, de obicei, de 0.25gr., pe când bilele paintball pot atinge greutatea de 3 gr. Respectiv, proiectilele paintball pot atinge o energie la gura țevii de 5 Jouli. Totuși, proiectilul paintball este fragil, prin faptul că acesta este proiectat să se spargă și să împrăștie energia sa la contact. Se poate considera că pragul limită maxim propus a luat acest lucru în considerație. În orice caz, ar fi înțelept ca amendamentele propuse să includă modul construcției proiectilului (din masă plastică pentru airsoft și fragile umplute cu vopsea pentru paintball), obligativitatea ca proiectilele paintball să conțină o substanță anti-îngheț și toate tipurile de proiectile să fie sferice. Dacă nu se va menționa forma obligatorie în formă de sferă, atunci autoritățile se pot trezi în situația când aceste două sporturi vor continua să elaboreze și vândă proiectile cu diferite forme, care vor cauza complicații urmare a leziunilor în cazul acestor limite a energiei la gura țevii. Rațiunea amendamentului propus la armele de foc "tradițional pneumatice" din Categoria D, de a introduce un prag de sus al energiei la gura țevii de 3 Jouli, a fost de asemenea evidențiată de experții internaționali. Limita aplicată în alte jurisdicții variază considerabil. Comentariul la propunere admite acest lucru, făcând referința la alte jurisdicții, acolo unde limita de sus este stabilită la 7.5 Jouli. Un prag de 3 Jouli se află, astfel, confortabil în cadrul intervalelor din alte jurisdicții. Acest lucru recunoaște natura diferită a proiectilului implicat (deseori plumb). În consecință, acele arme pneumatice care depășesc energia la gura țevii de 3 Jouli trebuie să apară cel puțin în următoarea categorie. Acest lucru este reflectat în mod rațional în amendamentele propuse de a include acest fel de arme în categoria C."

O situație asemănătoare s-a dezvoltat în ceea ce privește armele cu cartuș Flobert, indicat numai în categoria "D" din anexa nr. 1 la Legea nr. 130/2012. În plus, energia la gura țevii este de asemenea indicată nu mai mult de 0,5 J, ceea ce prezintă o deficiență ori, puterea muniției de tip Flobert se află în intervalul de 40-60 J, în funcție de producător. Experții internaționali au constatat: "Definiția suplimentară propusă referitor la armele de foc

utilizând cartușele Flobert este utilă. Totuși, trebuie de luat în considerație că muniția Flobert nu se limitează la .22/6 mm. Cartușe cu diametru de 4 mm continuă să fie produse împreună cu cartușe Flobert de 9 mm. Astfel, este corect să se descrie muniția ca utilizând un tub cartuș cu percuție anulară (Eng.: rimfire case), și nu "în care nu există nicio încărcătură de pulbere, ci doar o capsă de percuție" (Eng.: that do not contain any powder, but only a percussion cup). Tubul cartușului în sine nu este o capsă de percuție. Faptul că muniția Flobert se bazează pe forța de propulsare doar din conținutul încărcăturii de inițiere (de obicei azidă de plumb), și nu din alt pulbere adăugător, nu va trebui inclus în definiția acestui tip de tub-cartuș. Spre exemplu, dacă o persoană ar pune pulbere într-un tub Flobert, atunci definiția propusă nu s-ar aplica. Ar fi mai bine de formulat în felul următor: "Armele Flobert sunt armele de foc care folosesc cartușe Flobert, 4 mm, .22CB și/sau .22BB (6 mm) sau 9 mm, folosind tub-cartușe cu percuție anulară (Eng.: rimfire case) pentru a lansa proiectilul". Înlăturarea ulterioară din Categoria D și adăugarea la Categoria C reflectă modificările intenționate."

Respectiv, noi am propus să introducem noțiunea aceasta pentru a nu prejudicia nici o persoană și armele acestea să poată fi în circuitul civil la persoanele care deja posedă astfel de arme.

Subsecvent, s-a propus introducerea noțiunii "arme cu dubla utilizare,, din considerentul că la moment, există o situație în care o parte din armele de foc introduse inițial pe teritoriul Republicii Moldova ca arme civile (*Glock 17 și 19, CZ P07 Duty, CZ P09, CZ 75 SP 01 "Shadow", CZ EVO 3 Semi Carbine -Auto "Scorpion" și altele*) au fost selectate și achiziționate de către organele apărării naționale, securității statului și ordinii publice, care transformă de fapt modelele de arme enumerate într-o „*armă militară*” conform articolului 2 din Legea nr. 130 definiția „*arme militare* – arme destinate uzului militar, orice alte arme din dotarea organelor apărării naționale, securității statului și ordinii publice, precum și a unităților aflate în subordonarea acestora, înființate prin acte normative”;

Trebuie remarcat faptul că această situație creează o problemă, deoarece armele militare nu pot fi în circulație civilă, în conformitate cu art. 1 alin. (2) din legea nr. 130/2012 „*Prezenta lege nu se extinde asupra regimului armelor militare din dotarea autorităților administrației publice care au competențe în domeniul apărării naționale, securității statului și ordinii publice, al căror regim este reglementat prin legi și acte normative speciale*”.

Prin urmare, este necesar să se introducă o categorie suplimentară de arme cu dublă utilizare, care să indice în mod clar că armele **semi-automate** (care nu sunt capabile să tragă în regim automat) pot fi în circulație legală civilă, în pofida alegerii unui anumit model, de către organele apărării naționale, securității statului și ordinii publice.

Pe lângă deficiențele asociate noțiunilor și parametrilor tehnici, există și alte deficiențe în Legea nr. 130/2012.

Așadar, art. 12 al Legii nr. 130/2012, care stabilește cantitatea de arme autorizate pentru achiziționarea de către persoane fizice necesită, de asemenea, modificări. De exemplu, la moment, pentru categoria sportivilor, precum și pentru colecționari, este permisă autorizarea unui număr nelimitat de arme. În loc să se dezvolte o cultură de tir sportiv pe teritoriul Republicii Moldova, această prevedere legislativă a dus la redirecționarea scopului cluburilor

sportive spre oferirea ajutorului la obținerea unui număr nelimitat de arme pentru cei, care nu doresc să obțină statutul de colecționar și să ofere condițiile necesare pentru aceasta, eludând în acest sens legea. În același timp, în Hotărârea Guvernului nr. 293/2014 privind punerea în aplicare a Legii nr. 130/2012, este indicat în mod clar numărul de 12 arme pe care le pot deține persoanele fizice fără a echipa o cameră de depozitare și a obține certificat de colecționar. În baza acestui fapt, se propune limitarea numărului total de arme pentru persoane fizice, inclusiv sportivi, la 12 arme, iar pentru colecționari - nelimitat, cu condiția că camera de depozitare să fie echipată adecvat și cu respectarea tuturor condițiilor Legii nr. 130/2012. Această intervenție urmărește reducerea numărului de organizații sportive fictive, care împiedică dezvoltarea sporturilor de tir în Republica Moldova, reducerea factorilor de risc de corupție în domeniu, precum și eliminarea contradicțiilor între Legea nr. 130/2012 și HG nr. 293/2014 privind punerea în aplicare a acesteia.

Suplimentar la completările menționate, în urma consultărilor cu experții UE, se propune introducerea în lege a unor definiții precum „*evaluator în domeniul armelor*”; „*certificat de maestru armurier*”, „*certificat de antrenor de tir*” pentru clarificarea aspectelor importante în domeniu.

Potrivit legii, categoria posesorilor de arme precum „*antrenor de tir*” sunt identificați ca antrenori legitimați de către organul central de specialitate din domeniul culturii fizice și sportului, care sunt afiliați la o structură a sportului de profil, statutul căreia prevede activitatea sportivă de tir și antrenament, precum și dezvoltarea acestui sport. Certificatul de antrenor de tir va clarifica „*legitimarea*” prevăzută de lege și va atesta faptul că persoana care îl deține, posedă pregătire corespunzătoare, este absolvent a unor cursuri de calificare recunoscute de organul central de specialitate din domeniul culturii fizice și sportului, prin care este eligibil să practice activitatea de antrenor de tir.

Instituirea în lege a certificatului de evaluator în domeniul armelor, va permite persoanelor fizice sau organizațiilor de profil, posesoare de acest document, să determine, conform procedurilor și regulilor stabilite, prețul sau valoarea armelor. Necesitatea evaluării armelor poate apărea la momentul vânzării armelor, în cazul asigurării armelor, în cazurile de moștenire, divorț etc, ce ar permite unui evaluator independent să emită un document care indică prețul sau valoarea armelor ținându-se cont de uzura lor, starea tehnică, aspectul exterior, interpretarea originală, cererea și oferta acestora.

Prin certificat de maestru armurier, care va fi unul benevol, se va atesta înalta calificare a persoanelor, care posedă cunoștințe, experiență și pregătire necesară în domeniul reparațiilor și examinării tehnice a armelor, care nu sunt înregistrați ca armurieri licențiați. La moment, pentru a deveni titular al actului permisiv de a întreprinde activități cu arme și muniții cu destinație civilă, cum ar fi repararea armelor cu destinație civilă, este necesară înregistrarea unei întreprinderi.

În aceeași ordine de idei, la propunerea experților UE este propusă completarea legii nr. 130/2012, cu reglementări de rigoare asupra procesului de aplicare a marcajului de trasabilitate pe armele de foc, noțiunea de marcaj de trasabilitate, atribuirea Ministerului Afacerilor Interne a competențelor de examinare tehnică periodică și marcarea de trasabilitate. Articolul 10 obiectivul (2) din Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de

Asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană în perioada 2017-2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472/2016, prevede eradicarea comerțului ilicit, inclusiv cu arme de foc din circuitul civil, prin dezvoltarea unor modalități de cooperare și de schimb de informații cu privire la detectarea și urmărirea armelor ilegale prin aplicarea marcajului de trasabilitate pe suprafața metalică a acestora. Astfel, a fost procurat echipamentul necesar pentru efectuarea operațiunilor de aplicarea a marcajului de trasabilitate pe compartimentul acestor categorii de arme de foc și a fost instruit personalul din cadrul Poliției care urmează să gestioneze acest proces, iar pentru realizarea completă a acestui obiectiv și facilitarea trasabilității armelor de foc în cadrul sistemelor de evidență a datelor ale statelor europene, este necesar de creat cadrul juridic necesar pentru efectuarea marcajului de trasabilitate pentru aceste arme. Prin urmare, proiectul prevede noțiunea de „marcaj de trasabilitate” al armelor de foc, obligațiile armurierilor și autorităților abilitate cu atribuții de efectuare a marcajului de trasabilitate și tariful care urmează a fi achitat pentru prestarea acestui serviciu, iar condițiile și procedura de aplicare a marcajului de trasabilitate vor fi stabilite prin normele aprobate de Guvern.

Totodată, prin modificările propuse la art. 7 alin. (1) lit. c) se prevede că nu polițistul va verifica și confirma faptul că persoana care solicită autorizarea dreptului de procurare a armei dispune de seif și condiții de păstrare în siguranță a armelor și munițiilor, dar solicitantul de act permisiv va formula o declarație pe propria răspundere privind întrunirea acestor condiții, iar în cazul în care în cadrul controalelor curente polițistul va depista contrariul, posesorul armelor va fi tras la răspundere contravențională, armele și munițiile vor fi ridicate cu retragerea permisului de armă și suspendarea dreptului de deținere a armelor pentru o perioadă de 5 ani, inclusiv și în cazul armelor neletale pentru care este prevăzută condiția de a fi păstrate în seif.

De asemenea, se propune completarea articolului 4 cu punctul 15), precum și articolul 2 „Noțiuni generale” din Legea nr. 130/2012 cu o definiție a „armelor decriminalizate” pentru a spori controlul asupra circulației armelor în Republica Moldova. Esența acestei propuneri poate fi argumentată de asemenea prin faptul că, în cazul în care o armă în stare tehnică corespunzătoare, retrasă din circulația ilegală sau predată voluntar, pasibilă de punere în circulație civilă, după procedurile descrise în punctul 15 propus spre completare, sub rezerva altor dispoziții legale, va putea fi valorificată. Acest lucru va face ca procedura de predare benevolă a armelor deținute ilegal să fie atractivă, având efect benefic pentru reducerea numărului de arme deținute ilegal, precum și în cazul retragerii forțate a acestor arme, cu valorificarea ulterioară a acestora în circulație legală.

În ceea ce privește armele de colecție, se propune modificarea noțiunii din cuprinsul art.2 „arme de colecție”, deoarece definiția nu reflectă realitatea actuală.

În acord cu constatările experților naționali, se propune clarificarea definiției armelor dezactivate pentru a oferi un control mai bun în acest domeniu și a facilita clasificarea acestor categorii de arme. Această intervenție legislativă precizează conținutul definiției în raport cu armele dezactivate, cu scopul de a indica clar care sunt procedurile necesare pentru dezactivarea armelor, și faptul imposibilității ulterioare de returnare prin modificarea completă sau parțială a stării de funcționare.

Totodată, una dintre cele mai importante intervenții este modificarea definiției modificării ilegale a armelor, la articolul 2 „Noțiuni generale”, și anume „modificarea ilegală a proiectării armelor”, respectiv la articolele 66 și 70 ale Legii nr. 130/2012, pentru a asigura funcționarea normală și efectivă a acestor dispoziții legale. Pentru modificarea definiției „schimbării ilegale în construcția armelor”, se impune completarea listei principalelor părți ale armelor (*de exemplu, în prezent, definiția nu include o astfel de parte ca un cilindru revolver*), cât și pentru a indica ceea ce acțiunile exceptate conceptului de „schimbare ilegală în construcția armelor”, cum ar fi schimbările de natură cosmetică (*exemplu, schimbarea culorii pieselor individuale, înlocuirea mânerului lemn cu metal, schimbarea texturii mânerului pentru a îmbunătăți aderența de mână în rândul sportivilor, trăgătorilor etc.*). Cu alte cuvinte, să indică lista modificărilor aduse armelor care nu schimbă funcționalitatea și destinația, prin urmare, nu sunt periculoase din punct de vedere social și nu ar trebui să fie urmărite ca încălcare a legii.

În plus, modificările propuse la articolul 8, respectiv abrogarea alineatului (2) din textul Legii nr. 130/2012, vor priva anumite categorii de proprietari de arme potențiali și existenți de privilegiile folosite în prezent de către membrii cluburilor și federațiilor sportive fictive, eliminând astfel motivul obținerii fictive a calității de membri pentru a facilita de posibilitatea procurării anumitor categorii de arme contrar destinației.

Sintetizând cele expuse, este necesar a evidenția că modificările aduse vor avea impact pozitiv asupra regimului armelor și munițiilor cu destinație civilă, persoanelor fizice și juridice, organizațiilor sportive, partenerilor internaționali, precum și autorităților naționale cu competențe în domeniu. Remarcăm importanța eliminării lacunelor și interpretării ambiguă a anumitor dispoziții ale legii, eliminarea privilegiilor nerezonabile pentru anumite categorii de persoane, reducerea riscurilor de corupție, sporirea transparenței regimului de control al circulației armelor civile, trecerea în albia legalității a unor activități la moment lipsite de reglementare și asigurarea controlului asupra activităților ce țin de operațiuni cu arme și muniții, facilitarea interacțiunii persoanelor juridice cu organele de control asigurarea respectării standardelor Uniunii Europene.

Fundamentarea economico-financiară

Adoptarea și implementarea proiectului nu necesită alocarea resurselor financiare suplimentare de la bugetul de stat.

Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Adoptarea actului normativ nu necesită modificarea altor acte normative.

Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și actele normative în domeniul transparenței în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne(www.mai.gov.md), precum și pe portalul www.particip.gov.md.

La fel, proiectul și nota informativă la proiect au fost plasate pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne www.mai.gov.md la compartimentul Transparența/Consultări publice cu indicarea persoanei responsabile de recepționarea recomandărilor din partea părților interesate, precum și a datelor de contact ale acesteia.

Proiectul de hotărâre *privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă*, a fost înregistrat la Cancelaria de Stat cu nr. unic de înregistrare 600/MAI/2020, fiind în același timp supus procedurii de avizare cu toți subiecții interesați. În acest context, proiectul a fost transmis pentru avizare către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Finanțelor, Ministerul Apărării, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Procuratura Generală, Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția Servicii Publice și Serviciul de Informații și Securitate.

Toate obiecțiile și propunerile participanților la avizare au fost incluse și analizate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor aferentă proiectului. Având în vedere că pe marginea proiectului de lege au fost formulate mai multe propuneri și obiecții, în conformitate cu pct. 201 din Regulamentul Guvernului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 în cazul în care o autoritate/instituție publică a exprimat obiecții în privința proiectului anunțat, autorul, după analiza acestora, transmite sinteza, cu argumentările respective, și proiectul definitivat (însoțit de nota informativă) tuturor participanților la avizare, inclusiv celor care au comunicat absența obiecțiilor proiectul este supus avizării în mod repetat.

Respectiv, prin scrisoarea nr. 38/4148 din 27 octombrie 2020 proiectul de lege împreună cu nota informativă și sinteza obiecțiilor și propunerilor a fost transmisă tuturor autorităților participante la avizare, chiar și celor care au comunicat lipsă de obiecții și propuneri. Subliniem că proiectul de lege a fost plasat repetat pe pagina web-oficială a Ministerului Afacerilor Interne și pe portalul particip.gov.md pentru a asigura respectarea principiului transparenței decizionale. În urma recepționării avizelor repetate de la autoritățile participante la avizare, toate propunerile și obiecțiile au fost analizate în sinteza obiecțiilor și propunerilor, fiind însoțite de argumentarea autorului proiectului, în vederea acceptării sau neacceptării acestora.

Ulterior, prin scrisoarea Cancelariei de Stat nr. 31-06-11620 din 24 decembrie 2020 au fost inițiate procedurile prevăzute la pct. 204-211 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018.

La 29.12.2020 Ministerul Afacerilor Interne a organizat ședințe interministeriale (interinstituționale) prin intermediul mijloacelor electronice (utilizarea platformei ZOOM) cu Ministerul Economiei și Infrastructurii, Procuratura Generală, Serviciul Informații și Securitate și Agenția Servicii Publice, în cadrul cărora au fost analizate prevederile proiectului și propunerilor și/sau obiecțiile autorităților participante la avizare care nu au fost acceptate, incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

În urma ședințelor interministeriale (interinstituționale) au fost întocmite procese-verbale al ședințelor, concomitent fiind incluse argumentările și obiecțiile în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

La 4 martie 2021 Ministerul Afacerilor Interne a organizat ședințe interministeriale (interinstituționale) prin intermediul mijloacelor electronice (utilizarea platformei ZOOM) cu Ministerul Economiei și Infrastructurii și Serviciul Informații și Securitate, în cadrul cărora

au fost analizate prevederile proiectului și propunerilor și/sau obiecțiile autorităților participante la avizare care nu au fost acceptate, incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

În urma ședințelor interministeriale (interinstituționale) a fost ajuns la un consens și au fost acceptate argumentările Ministerului Afacerilor Interne, fiind întocmite procese-verbale al ședinței, concomitent fiind incluse argumentările în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

În contextul investiției noului Guvern, prin scrisoarea Cancelarie de Stat nr. 31-06-484-5583 din 12 august 2021, s-a restituit proiectul hotărârii Guvernului *privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă* pentru asigurarea procedurii de avizare.

Constatările expertizei anticorupție

În scopul efectuării expertizei anticorupție, prin scrisoarea nr. 38/3715 din 25 septembrie 2020 Ministerul Afacerilor Interne a expediat Centrului Național Anticorupție proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă.

În acest sens, Centrul Național Anticorupție prin scrisoarea nr. 06/2-6450 din 16 octombrie 2020 a remis raportul de expertiză anticorupție la prezentul proiect de lege cu nr. ELO20/6873 din 15.10.2020.

Potrivit raportului în proiect au fost atestate unele norme care induc confuzie în stabilirea procedurii de instruire și atestare a personalului implicat în operațiuni cu arme și muniții.

Astfel, în opinia Centrului Național Anticorupție, este confuz reglementat modalitatea de stabilire a instruirilor reieșind din acordarea posibilității negocierii acestora între angajator și angajat, este neclar reglementat modalitatea de retragere sau suspendare a certificatului de atestare pentru maistru armurier sau antrenor de tir, precum și este instituită o procedură administrativă ambiguă privind recunoașterea de către Ministerul Afacerilor Interne a documentelor ce confirmă instruirea și atestarea specialiștilor în domeniul armelor și munițiilor eliberate în alte state.

Obiecțiile Centrului Național Anticorupție au fost analizate și acceptate, fiind reexamine și redactate.

Constatările expertizei anticorupție au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

În urma avizării în mod repetat a proiectului, Centrul Național Anticorupție prin scrisoarea nr. 06/2-7020 din 6 noiembrie 2020 a remis raportul de expertiză anticorupție la prezentul proiect de lege cu nr. ELO20/6928 din 06.11.2020, comunicând că în redacția propusă, proiectul nu conține factori și riscuri de corupție.

Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de lege nu prevede armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene și astfel nu este supus expertizei de compatibilitate

Constatările expertizei juridice

A fost recepționat răspunsul nr. **04/6257 din 20.08.2020** parvenit de la Ministerul Justiției, toate constatările au fost analizate și detaliate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor aferentă proiectului.

Ulterior, în urma avizării în mod repetat a proiectului, a fost recepționat răspunsul nr. **04/8269 din 30.10.2020** parvenit de la Ministerul Justiției, toate constatările au fost analizate și detaliate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor aferentă proiectului.

Constatările altor expertize

În scopul asigurării principiului respectării intereselor societății și drepturilor întreprinzătorilor, conform Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și HG nr. 23/2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative a fost elaborată Analiza impactului de reglementare la proiectul de lege propus, care a fost examinată la data de 31 martie 2020 în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, fiind susținută cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor experților Secretariatului Evaluării Impactului de reglementare și a membrilor grupului.

Subsecvent, în temeiul prevederilor art.34 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, art.19 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, precum și atribuțiile stabilite în pct.34 din Regulamentul Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1429/2008, prin scrisoarea nr. 38-02-7871 din 26 august 2020 a fost recepționată Expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, prin care s-a expus că proiectul este unul benefic și necesar pentru eliminarea unui șir de curențe în reglementarea regimului juridic al armelor cu destinație civilă, totuși s-a constatat că proiectul vine cu unele prevederi care prin lipsa de plenitudine și calitate a reglementării, dezvoltă unele contradicții cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător. Astfel, urmare a ședinței Grupului de lucru și a conlucrării cu Secretariatul Evaluării Impactului de Reglementare, proiectul a fost ajustat conform obiecțiilor înaintate, au fost modificate noțiunile în privința certificatelor specialiștilor în domeniu și a fost completat cu un articol cuprinzător, în care se includ toate elementele necesare pentru a clarifica regimul juridic și procedura de obținere a certificatelor în cauză, ca urmare s-a decis susținerea proiectului.

Secretar de stat

Serghei DIACONU